

İthalatta miktar farklılıklarına ilişkin düzenlemeler

Aynur Çürgüç Kumcuoğlu

Giriş

Türk Gümrük mevzuatında, gümrük vergilendirme unsurları kıymet, tarife, menşe ve miktar olarak sayılmaktadır. Vergilendirme unsurlarında oluşacak farklılıkların neticesinde gümrük mevzuatı çerçevesinde cezai durumlar ortaya çıkabilmektedir.

Eşyaya ilişkin miktar eksiklik veya fazlalığı taşıyıcı tarafından özet beyan verilmesi esnasında anlaşılabilirliği gibi eşyanın ithalatçısı tarafından teslim alınması sırasında veya teslim alınmasından sonra da anlaşılabilirlikte. İthalatta miktar farklılıkları, kimi zaman eşyanın niteliği gereğince doğal olarak oluşabilmekte kimi zaman ise tedarikçinin hatalı yüklemesi gibi sebeplerden kaynaklanabilmektedir. Özellikle yedek parça ve dökme eşyada ortaya çıkan miktar farklılıklarına ilişkin gümrük mevzuatında yer alan izahatlar bu yazının konusunu oluşturmaktadır.

1. Özet beyan aşamasında oluşan eksiklik/fazlalık

Türkiye Gümrük Bölgesi'ne getirilmek üzere taşınan eşyada miktar farklılığı olduğu taşıyıcı tarafından özet beyan verilmesi sırasında anlaşılabilirlikte. Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi'ne getirilmesinde sorumluluk taşıyıcıda olduğundan, özet beyan aşamasında ortaya çıkabilecek farklılıklardan da taşıyıcı sorumlu bulunmaktadır.

Özet beyan, eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine getirilmesinden önce, eşyayı Türkiye Gümrük Bölgesine getiren veya eşyanın gümrük bölgesine taşıma sorumluluğunu üstlenen kişi tarafından giriş gümrük idaresine verilmektedir.

Özet beyan uygulamasına ilişkin olarak, 4458 sayılı Gümrük Kanunu ve buna bağlı Gümrük Yönetmeliği'nde yer alan hükümler çerçevesinde Gümrükler Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan 2012/2 sayılı Genelge bulunmaktadır. Bahsi geçen Genelge'ye göre, özet beyan aşamasında, özet beyan ile eşyanın taşıttan ilk olarak boşaltıldığı yer olan giriş gümrük idaresinde düzenlenen boşaltma listesinin karşılaştırılması neticesinde tespit edilen farklılıklar için özet beyan takibatı yapılmaktadır.

Özet beyan eksiklik/fazlalık tespiti ve takibatı, giriş gümrük idarelerince yapılmakta ve takibat eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasından önce başlatılmaktadır.

Konteyner ile taşınan eşya için, konteyner açılmadan boşaltma listelerinin düzenlenmesi halinde, boşaltma listelerinin konteyner bazında düzenlenmesi, araç olarak kabul edilen konteynerin, özet beyan işlemlerinde kap olarak dikkate alınması ve özet beyan eksiklik/fazlalık takibatının konteyner bazında yapılması gerekmektedir. Ancak, konteyner açılmak suretiyle boşaltma listeleri düzenlenir ise, takibat konteyner bazında değil, konteynerden boşaltılan eşya bazında yapılmaktadır.

Örneğin, taşıyıcı tarafından verilen özet beyanda eşya 50 kap olarak belirtilmiş ancak eşyanın taşıttan boşaltılmasından sonra 55 kap olduğu anlaşılıymış ise, özet beyan fazlalık takibatı, ya da 45 kap olduğu anlaşılıymış ise özet beyan eksiklik takibatı yapılmaktadır.

2. Beyan aşamasında oluşan miktar farklılıkları

Türkiye Gümrük Bölgesi'ne getirilen ve gümrüğe sunulan eşya için eşya sahibi tarafından gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması gerekmekte olup bu aşamada oluşacak miktar farklılıklarından eşya sahibi sorumlu bulunmaktadır.

Beyan aşamasında aynı tür eşyada miktar farklılığı olabileceği gibi, farklı bir eşya sebebiyle de miktar farklılığı ortaya çıkabilmektedir. Örneğin, beyan edilen eşya 100 adet çanta iken; eşyanın ithalatı tamamlandıktan sonra aslında ithal edilen eşyanın 90 ya da 110 adet çanta olduğu veya 90 ya da 110 adet cüzdan olduğu ortaya çıkabilmektedir.

Bu kapsamda, serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulan eşya için beyanname tescil edilerek ithalat işlemleri tamamlandıktan sonra eşya miktarının fazla/eksik çıkması durumunda başka bir eşyanın beyanı sonucunu doğurması kaydıyla, bu işleme ilişkin beyanname düzeltme yapılması mümkün bulunmaktadır.

Diğer taraftan, Gümrük Yönetmeliği'nin 121'inci maddesinde "başka bir eşya" ifadesinden, tarife alt pozisyonu değişen, değişmemesi durumunda ise her türlü vergi ile ek mali yükümlülüğün ad valorem usulde oran veya spesifik usulde miktarına ve/veya ticaret politikası önlemine ilişkin faydalanılacak hak ve menfaatlerde farklılık gösteren eşyanın anlaşılması gerektiği belirtilmektedir. Bu gibi durumlarda, Gümrükler Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan 31.10.2016 tarihli ve 19781236 sayılı yazıda da belirtildiği üzere, bir rejim beyanında bulunularak buna ilişkin gümrük beyanname verildikten sonraki aşamada tespit edilen miktar farklılıkları için ilgili rejim hükümlerine göre işlem yapılması gerekmektedir.

3. Düzeltme işlemleri

3.1. Özet beyanda düzeltme

Eşyayı Türkiye Gümrük Bölgesine getiren veya eşyanın gümrük bölgesine taşıma sorumluluğunu üstlenen kişi tarafından verilen özet beyanda, düzeltme işlemleri de taşıyıcı tarafından yapılmaktadır.

Özet beyan ile boşaltma listesinin karşılaştırılması sonucunda özet beyan eksiklik veya fazlalığının tespit edilmesi halinde, taşıtın işleticisi, kullanıcısı veya temsilcisi, geçici depolama yeri işletme memuru ve karşılaştırmayı yapan gümrük memuru tarafından imzalanmak suretiyle bir tutanak düzenlenerek özet beyan eksiklik/fazlalık takibatına geçilmektedir. Özet beyanda kayıtlı miktara göre eksik veya fazla çıkan eşya için özet beyanı veren kişiye, tutanağın düzenlendiği tarihte bildirimde bulunulmakta ve 3 aylık takibat süresi verilerek eksiklik veya fazlalığın neden kaynaklandığının açıklanması istenilmektedir. Yapılan açıklama neticesinde gümrük idarelerince izin verilmek şartıyla özet beyanda düzeltme yapılması gerekmektedir.

Gümrük Kanunu'nun 35/B maddesinde özet beyanın düzeltilmesi konusuna yer verilmektedir. Buna göre, özet beyan veren kişinin talep etmesi halinde, özet beyanın verilmesinden sonra bir veya daha fazla bilginin değiştirilmesine gümrük idarelerince izin verilmektedir. Ancak aşağıdaki 3 durumdan sonra özet beyanda değişiklik yapılmasına izin verilmemektedir.

- Özet beyanı veren kişiye eşyanın muayene edileceğinin bildirilmesinden,
- Söz konusu bilgilerin yanlış olduğunun tespit edilmesinden,
- Eşyanın boşaltılmasına izin verilmesinden.

Diğer yandan, özet beyan takibatı sonuçlanmadan bir gümrük beyanı yapılmak istenebilmektedir. Ancak, özet beyan fazlası eşya için bir gümrük beyanında bulunulmak istenilmesi durumunda eşya teslim edilmemektedir. Eşyanın saklanması masraflı ve külfetli olması halinde ise, aynen korunması koşuluyla ve eşyanın gümrüklenmiş değeri tutarında teminat alınarak eşya sahibine yed-i emin olarak teslim edilmektedir.

Özet beyan eksikliği durumunda gümrük beyanı yapılmak istenmesi durumunda, fiilen mevcut olan miktar üzerinden gümrük işlemlerine devam edilmektedir. Özet beyan fazlalığı durumunda ise, takibat sonucunda, eşyanın mahrecinden yanlışlıkla yüklendiğinin ispat edilmesi ve takibatın kaldırılması üzerine eşyanın bir gümrük rejimine tabi tutulmak istenilmesi halinde, bu eşya için Gümrük Kanunu'nun 63'üncü maddesi saklı kalmak kaydıyla, yeni bir beyanname tescil edilmektedir. Mülkiyet hakkı ile ilgili bir sorun ile karşı karşıya kalmamak adına, eşyaya ilişkin taşıma belgesinde (konşimento, yük senedi, CMR vb.) gerekli düzeltme yapılarak; fazla çıkan eşya bedelinin mükellefince göndericiye ödendiğine dair belgeler gümrük idaresine ibraz edilmesi gerekmektedir. Özet beyan fazlalığının, eşyanın mahrecinden yanlışlıkla yüklenmesinden kaynaklandığının gümrük rejimi beyanından önce kanıtlanması durumunda, düzeltilen taşıma belgesindeki bilgilerle uyumlu bir faturanın ibrazı istenmekte, beyandan sonra kanıtlanması durumunda ise fazla çıkan eşyaya ilişkin yeni bir fatura aranmaktadır.

3.2. Beyanname düzeltme

Beyan aşamasında ortaya çıkan miktar farklılıkları için eşya sahibi tarafından düzeltme yapılabilmektedir. "Beyanname düzeltme" konusuna, Gümrük Kanunu'nun 63'üncü maddesinde yer verilmiş olup, beyan sahibinin talep etmesi halinde, başka bir eşyanın beyanı sonucunu doğurmaması kaydıyla, beyannameye yer alan bir veya daha fazla bilginin düzeltilmesine, gümrük idarelerince izin verilmektedir. Ancak aşağıdaki 3 durumdan sonra beyannameye düzeltme yapılmasına izin verilmemektedir.

- a) Beyan sahibine eşyanın muayene edileceğinin bildirilmesinden,
- b) Söz konusu bilgilerin yanlış olduğunun tespit edilmesinden,
- c) 73'üncü madde hükümleri saklı kalmak üzere, eşyanın teslim edilmesinden.

Gümrük Yönetmeliği'nin 121'inci maddesinde eşyanın teslimine kadar;

- a) Eşyanın muayenesi için bilgisayar sistemi tarafından beyanın kontrolü türünün kırmızı hat olarak belirlenmesinden,
- b) Beyan edilen eşyaya ilişkin bilgilerin yanlış olduğunun tespit edilmesinden,

önce beyannameye düzeltme yapılabileceği ve yapılan düzeltme işlemi sebebiyle herhangi bir yaptırım uygulanmayacağı belirtilmektedir.

Bu düzenleme ile beyan sahibinin beyan ve tescilden sonra beyannamedeki döviz kuru, gümrük vergisi matrahı, KDV matrahı gibi bilgilerin hatalı beyan edilmesi durumunda, herhangi bir yaptırım ve cezai işlem söz konusu olmaksızın düzeltme yapılması mümkün olmaktadır.

Aynı maddenin 3'üncü fıkrasına göre, beyanın kontrol türü kırmızı hat olarak belirlenen eşyaya ilişkin bilgilerin yanlış olduğunun tespit edilmesinden önce düzeltme talebinde bulunulması halinde talep, Kanun'un 234/3'üncü

maddesi uyarınca kendiliğinden beyan uygulamasından yararlanma talebi olarak değerlendirilerek sistemde gerekli düzeltmeler yapılmaktadır.

Bu bağlamda, aynı tarife alt pozisyonunda sınıflandırılan eşyanın eksiklik/fazlalığına ilişkin düzeltmeler Kanun'un 63'üncü maddesi kapsamında yapılabilmektedir.

Diğer yandan, Gümrük Kanunu'nun "Eşyanın Tesliminden Sonra Beyanın Kontrolü" başlıklı 73'üncü maddesinde, mavi hat uygulamasının yasal dayanağına yer verilerek, gümrük idarelerinin kendi yetkileri doğrultusunda veya beyan sahibinin talebi üzerine, yönetmelikle belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde, beyannamenin düzeltilmesinin eşyanın teslimden sonra da yapılabileceği belirtilmekte olup ilgili madde aşağıdaki gibidir:

"1. Gümrük idareleri, eşyanın tesliminden sonra ve beyannamedeki bilgilerin doğruluğunu saptamak amacıyla, eşyanın ithal ve ihraç işlemlerini veya sonraki ticari işlemlere ilişkin ticari belge ve verileri kontrol edebilirler. Bu kontroller beyan sahibine, söz konusu işlemler ile doğrudan ya da dolaylı olarak ticari yönden ilgili diğer kişilere veya belge ve verileri ticari amaçla elinde bulunduran diğer kişilere ait yerlerde yapılabilir. Mümkün olduğu takdirde eşya muayene de edilebilir.

2. Gümrük idareleri, kendi yetkileri doğrultusunda veya beyan sahibinin talebi üzerine, yönetmelikle belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde, beyannamenin düzeltilmesini eşyanın tesliminden sonra da yapabilirler.

3. Beyannamenin incelenmesi veya eşyanın tesliminden sonraki kontrolü sonucunda, ilgili gümrük rejimine ilişkin hükümlerin yanlış veya eksik bilgilere dayanarak uygulandığının saptanması halinde, gümrük idareleri, bu Kanun'da yer alan ceza hükümleri saklı kalmak üzere, beyanı yeni bulgulara göre düzeltmek için gerekli işlemleri yaparlar."

Bu kapsamda, eşyanın tesliminden sonra ilgili gümrük rejimine ilişkin hükümlerin yanlış veya eksik uygulandığının gümrük idarelerince saptanması veya beyan sahibinin talep etmesi halinde gümrük idarelerinin, cezai hükümler saklı kalmak üzere, beyannamenin yeni bulgulara göre düzeltilmesine bu madde ile imkân tanınmaktadır.

Diğer taraftan Gümrük Yönetmeliği'nin 194'üncü maddesinde ise, "Kanun'un 73/2 maddesi çerçevesinde yapılacak düzeltmeye ilişkin açıklama bilgisayar sistemine kaydedilir. Ayrıca, Gümrük Veri Ambarı Sistemindeki beyanname verileri, yapılan düzeltme doğrultusunda güncellenir. Gerek 121'inci madde uyarınca yükümlü talebi üzerine gerekse 193'üncü madde uyarınca beyannamelerde yapılacak değişiklikler gümrük idare amirinin oluru ile gümrük müdürlüklerince yapılır. Bu hüküm, eşyanın tesliminden sonra yapılacak düzeltmeler için de geçerlidir." ifadesi yer almaktadır. Bu bağlamda, eşyanın tesliminden sonra da düzeltme işlemlerinin gümrük idare amirinin oluru ile mümkün bulunduğu sonucuna varılmaktadır.

4. Cezai işlemler

4.1. Özet beyandaki miktar farklılıkları için uygulanacak cezai işlemler

Gümrük Kanunu'nun 237'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca, eşya cinsine göre Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenecek ve dökme gelen eşyada yüzde üçü aşmayacak oranlardaki eksiklik ve fazlalıklar için özet beyan takibatı yapılmamaktadır. Özet beyan eksikliği veya fazlalığının, Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenen oranları aşması halinde ise özet beyan takibatı ve varsa cezaî işlem, eksiklik veya fazlalığın Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenen oranları aşan kısmı için uygulanmaktadır.

Özet beyan fazlası olan ancak Gümrük Kanunu'nun 237'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca takibata konu olmayan eşyanın, beyan sahibi tarafından bir gümrük rejimine tabi tutulmak istenilmesi halinde, herhangi bir ceza tatbik edilmeyerek ilgili gümrük rejimi hükümleri çerçevesinde işlem yapılmaktadır.

Diğer yandan, dökme gelen eşyada özet beyan takibatı gerektirmeyen fazlalık tespitine ilişkin 15.07.2010 tarihli ve 15952 sayılı Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün yazısında belirtildiği üzere, EUR.1 Dolaşım Sertifikası gibi menşe ispat belgeleri veya A.TR Dolaşım Belgesi kapsamında tescil edilen ithalat beyannamesi için gümrük idaresine sunulan menşe ispat belgeleri veya A.TR Dolaşım Belgesinin kapsamadığı fazlalık bölüm için gümrük vergisi tahsil edilerek cezai işlem uygulamadan eşyanın ithalatı gerçekleştirilmektedir.

Takibat sonucunda özet beyan fazlası eşyanın, yanlışlıkla mahrecinden fazla olarak yüklenmiş olduğunun ispat edilememesi durumunda, söz konusu eşyaya el konularak mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilerek, tasfiyeye tabi tutulmakta ve eşyanın CIF kıymeti kadar para cezası uygulanmaktadır.

Teminat alınmak suretiyle eşya sahibine yed-i emin olarak teslim edilen eşyanın, takibat süresi içerisinde tüketilmiş olması ve yapılan takibat sonucunda özet beyan fazlası eşyanın yanlışlıkla mahrecinden fazla olarak yüklenmiş olduğunun ispat edilememesi halinde, Gümrük Kanunu'nun 237'nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca CIF kıymeti kadar para cezası alınmakta ve 207'nci maddesi uyarınca teminat nakde çevrilmektedir.

Özet beyan eksikliklerinde uygulanacak ceza miktarları ise, eksikliğin tamamı dikkate alınmak suretiyle hesaplanmaktadır.

Eşyanın telef veya kayıbindan, noksan gönderildiğinden veya çalınmasından kaynaklanan miktar eksikliklerinde, bu eksikliği karşılayan kıymet, beyan edilen esas kıymetten düşülmek suretiyle kalan kıymet vergi matrahına esas tutulmaktadır.

Gümrük Kanunu'nun 237'nci maddesi uyarınca, noksan çıkan kapların gümrük idaresince belirlenecek süre içinde mahrecinden yüklenmemiş, yok olmuş veya çalınmış olduğu kanıtlanamadığı takdirde, bu noksan kaplara ait eşya için tarife pozisyonuna veya tarife pozisyonu tespit edilemiyor ise cinsine ve türüne göre tarifede dâhil olduğu faslın en yüksek vergiye tabi pozisyonuna göre hesaplanan gümrük vergileri kadar para cezası alınmaktadır. Bu esasa göre ceza hesaplanamaması durumunda ise, noksan her kap için 241'inci madde uyarınca usulsüzlük cezası uygulanmaktadır.

2012/2 sayılı Genelge uyarınca, özet beyan eksikliklerinde uygulanacak ceza miktarları, Gümrük Kanunu'nun 237'nci maddesinin ikinci fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, eksikliğin tespit edilip tutanağın imzalandığı tarihte yürürlükte bulunan İthalat Rejim Kararı eki listelerde "diğer ülkeler" sütununda yer alan gümrük vergisi oranı dikkate alınmak suretiyle hesaplanmaktadır.

4.2. Beyannamedeki miktar farklılıkları için uygulanacak cezai işlemler

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 234'üncü maddesinde, serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulan eşyaya ilişkin olarak, yapılan beyan ile muayene ve denetleme veya teslimden sonra kontrol sonucunda, Gümrük Tarifelerini oluşturan unsurlarda aykırılık görüldüğü ve beyana göre hesaplanan ithalat vergileri ile muayene sonuçlarına göre alınması gereken ithalat vergileri arasındaki fark % 5'i aştığı takdirde, ithalat vergilerinden ayrı olarak bu farkın üç katı para cezası alınacağı belirtilmektedir.

Beyanın kontrolü sonucunda Kanun'un 234'üncü maddesinde bahsi geçen aykırılıkların vergi farkı yaratmaması veya %5'i aşmayan vergi farkı yaratması durumunda ise 241'inci madde uyarınca usulsüzlük cezası uygulanmaktadır.

Bahsi geçen maddeler uyarınca, yapılan beyan ile muayene ve denetleme veya teslimden sonra yapılan kontrol sonucunda aynı eşyanın fazla çıktığının anlaşılması durumunda, Kanun'un 234/3 maddesi çerçevesinde "kendiliğinden bildirim" uygulaması ile farklılığa tekabül eden vergiler, bu vergilerin % 45 tutarında para cezası ve gecikme zammı oranında gecikme faizi ödenerek beyannamede düzeltme yapılması mümkün bulunmaktadır. Vergi farkı yaratmayan veya %5'i aşmayan vergi farkı yaratması durumunda yalnızca usulsüzlük cezası uygulanmaktadır.

Ancak, "farklı bir eşyanın beyanı"nın doğuran miktar farklılığı, yani fazla çıkan eşyanın farklı bir GTİP'te sınıflandırılması durumu ile ilgili gümrük mevzuatında açık ve net bir düzenleme mevcut olmamakla beraber Gümrük Kanun'un 234/3 maddesi kapsamında bildirim yapılabileceği düşünülmektedir. Başka bir eşya olarak gümrük idaresine beyan yapılması ise "yeni bir ithalat" işlemi olarak değerlendirileceğinden, bu eşya için ithalat vergilerinin ödenmesi, ticaret politikası önlemlerinin yerine getirilmesi, başka kurumlar tarafından alınması gereken izinlerin alınması gerekmektedir.

Diğer yandan, aynı Kanun'un 237'nci maddesinde, eşya miktarının gümrük idaresince tespit edilmediği ve rejim beyanının belgelerinde kayıtlı miktarlara göre yapıldığı durumlarda, tespit edilen miktar farklılıkları özet beyan eksiklik veya fazlalığı olarak değerlendirilerek yapılan takibat sonucunda miktar farklılığı nedeniyle cezayı gerektirir bir durum ortaya çıkması halinde, 234'üncü madde hükümleri uygulanmayarak sadece 237'nci madde hükümlerine göre işlem yapılacağı belirtilmektedir.

Tespit edilen farklılıklara uygulanacak işlemlere ilişkin Gümrük Yönetmeliği'nin 192'nci maddesi uyarınca, muayene sonucunda tespit edilen gümrük tarife istatistik pozisyonu, miktar, kıymet, menşe ve/veya kullanım yeri farklılığı nedeniyle yapılacak tahakkuklarda ve idare tarafından alınacak kararlarda, yürürlükteki kaçakçılıkla mücadele mevzuatı, dış ticaret mevzuatı ve diğer mevzuat ile ticaret politikası önlemlerine ilişkin hükümler de göz önünde bulundurulmaktadır.

5. Sonuç

Gümrük ve vergi tekniği açısından ithale konu eşyanın fiilen gelen miktarı üzerinden beyan edilmesi ve stoklara alınması beklenmektedir. İthal edilen eşyanın fatura üzerindeki miktardan farklı olması durumunda, gümrük işlemlerinin de fiilen mevcut olan miktar üzerinden gerçekleştirilmesi ve bu kapsamda gerekli düzeltmelerin (özet beyan-boşaltma listeleri karşılaştırılmaları sonrasında - serbest dolaşıma giriş beyanı anında) yapılması gerekmektedir.

Özet beyan aşamasında tespit edilen farklılıklara ilişkin olarak, Gümrük Kanunu'nun 237/4 maddesinde dökme gelen eşyada %3'ü aşmayacak şekilde, eşya cinsi itibarıyla Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenecek oranlardaki eksiklik ve fazlalıklar için takibat yapılmayacağı belirtilmiş ve Gümrük Yönetmeliği'nin 75/7 maddesinde de takibata konu olmayan miktar için herhangi bir cezaî işlem uygulanmayacağına yer verilmiştir. Ancak, mevcut belgelerin düzeltilerek, ve varsa ilave vergilerin de hesaplanarak işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

Aynı Kanun maddesi kapsamında ayrıca, özet beyana göre eksiklik oluşan durumlarda, noksanlıklara ilişkin olarak gümrük vergileri kadar para cezası; fazlalık durumlarında ise, fazlalık durumu açıklanamadığında, eşya tasfiye edilerek eşyanın CIF kıymeti kadar para cezası alınacağı belirtilmektedir.

Ayrıca, eşya miktarının gümrük idaresince tespit edilmediği ve rejim beyanının belgelerinde kayıtlı miktarlara göre yapıldığı durumlarda, tespit edilen miktar farklılıkları özet beyan eksiklik veya fazlalığı olarak değerlendirilmekte olup; yapılan özet beyan eksiklik veya fazlalık takibatı sonucunda miktar farklılığı nedeniyle cezayı gerektirir bir durum ortaya çıkması halinde, 234'üncü madde hükümleri uygulanmayarak sadece 237'nci madde hükümlerine göre işlem yapılması gerekmektedir.

Yukarıda yer verilen gümrük mevzuatı çerçevesinde, miktar farklarının söz konusu olması durumunda, bu durumun gümrük idaresince serbest dolaşıma giriş anında tespit edilmese dahi beyana tabi bulunduğu ve gümrük idaresince sonradan tespiti halinde cezai işlem tesisinin söz konusu olabileceği anlaşılmaktadır. Bu bağlamda, hem gümrük beyanı ve vergi ödemelerinin “fiilen mevcut olan miktar” üzerinden yapılması beklenmektedir.

Gümrük mevzuatı hükümleri kapsamında, cezai hükümler saklı kalmak ve başka bir eşyanın beyanı sonucunu doğurmaması kaydıyla, beyan sahibinin talebi üzerine beyannamede yer alan bir veya daha fazla bilginin düzeltilmesine, gümrük idarelerince izin verileceği bilinmektedir. İthalat işlemleri tamamlandıktan sonra, aynı cins eşyanın beyan edilen miktardan fazla çıkması durumu, “başka bir eşyanın beyanı” sonucunu doğurmadığından, bu işleme ilişkin beyannamede düzeltme yapılması mümkün bulunmaktadır. Bu doğrultuda, aynı eşyanın fazla çıktığının anlaşılması durumunda, Kanun'un 234/3 maddesi çerçevesinde “kendiliğinden bildirim” başvurusu yapılarak, farklılığa tekabül eden vergiler, bu vergilerin % 45 tutarında para cezası ve gecikme zammı oranında gecikme faizi ile birlikte tatbik edilecek ve düzeltme gerçekleştirilmiş olacaktır. Ayrıca, bu cezai işlem uzlaşmaya konu edilebilmektedir.

Bu makalede yer alan açıklamalar, yazarının konu hakkındaki kişisel görüşünü yansıtmaktadır. Makaledeki bilgi ve açıklamalardan dolayı EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye sorumluluk iddiasında bulunulamaz. Mevzuatın sık değiştirilen ve farklı anlayışlarla yorumlanabilen yapısı nedeniyle, herhangi bir konuda uygulama yapılmadan önce konunun uzmanlarından profesyonel yardım alınmasını tavsiye ederiz.